

Västergötlands museum
Catharina Henriksson

Länsstyrelsen
Madeleine Elisabethsdotter
Dnr: 431-36603-2018

PM avseende arkeologisk utredning Ryd 15:45 och 15:15, Skövde kommun

Västergötlands museum har utfört en arkeologisk utredning inom fastigheterna Ryd 15:45 och 15:15 i Skövde kommun. Anledningen är att Skövde kommun planerar att uppföra en detaljplan inom området. Se bilaga 1. Inom området ligger lämningarna RAÄ Ryd 12:1-2 och 30:1. De förstnämnda är fornlämningar i form av två förhistoriska gravar medan RAÄ Ryd 30:1 är registrerad som möjlig fornlämning.

Syftet med utredningen var att ta reda på om okända fornlämningar kommer att beröras inför kommunens fortsatta planering och Länsstyrelsens fortsatta tillståndsprövning av arbetsföretaget. Utredningsområdet på den östra sidan av väg 26 är sedan tidigare undersökt. Se VGM rapport 2011:12. Se bilaga 1.

Sökschaktsgrävning fick utföras vid två olika tillfällen med en veckas mellanrum på grund av att åkermarken i vissa delar av området var för blöt för att gräva i vid första tillfället. Sökschakten (S) placerades i första hand på de högre partierna inom området. Utredningen har resulterat i fyra ytor där nyupptäckta lämningar påträffats. Dessa ligger i utredningsområdets östra del, väster om väg 26. Se bilagor 2:1-4. Lämningarna är avgränsade inom exploateringsytan.

Fornlämningar som tolkas vara förhistoriska har påträffats i form av boplatsspår och en brandgropsgrav med människoben (A 233 i schakt 224). Från medeltid/historisk tid finns möjliga rester efter två torp som finns på en ägoinsmätning från 1760 (äldre än 1850 och därmed fornlämningar). Den påträffade brandgropsgraven ligger inte långt från det undersökta brandgropsgravfältet på andra sidan väg 26, RAÄ Ryd 55. Troligen kan man förvänta sig att olika typer av lämningar från spridda tider ligger främst på de högre partierna i landskapet. De påträffade lämningarna är dåligt bevarade eftersom man brukat åkrarna under lång tid. På bilagorna 2:1-2 och 4 redovisas de påträffade lämningarna/anläggningarna (A). Lämningarna har ännu inte registrerats i Fornreg och därmed inte fått några lämningsnummer.

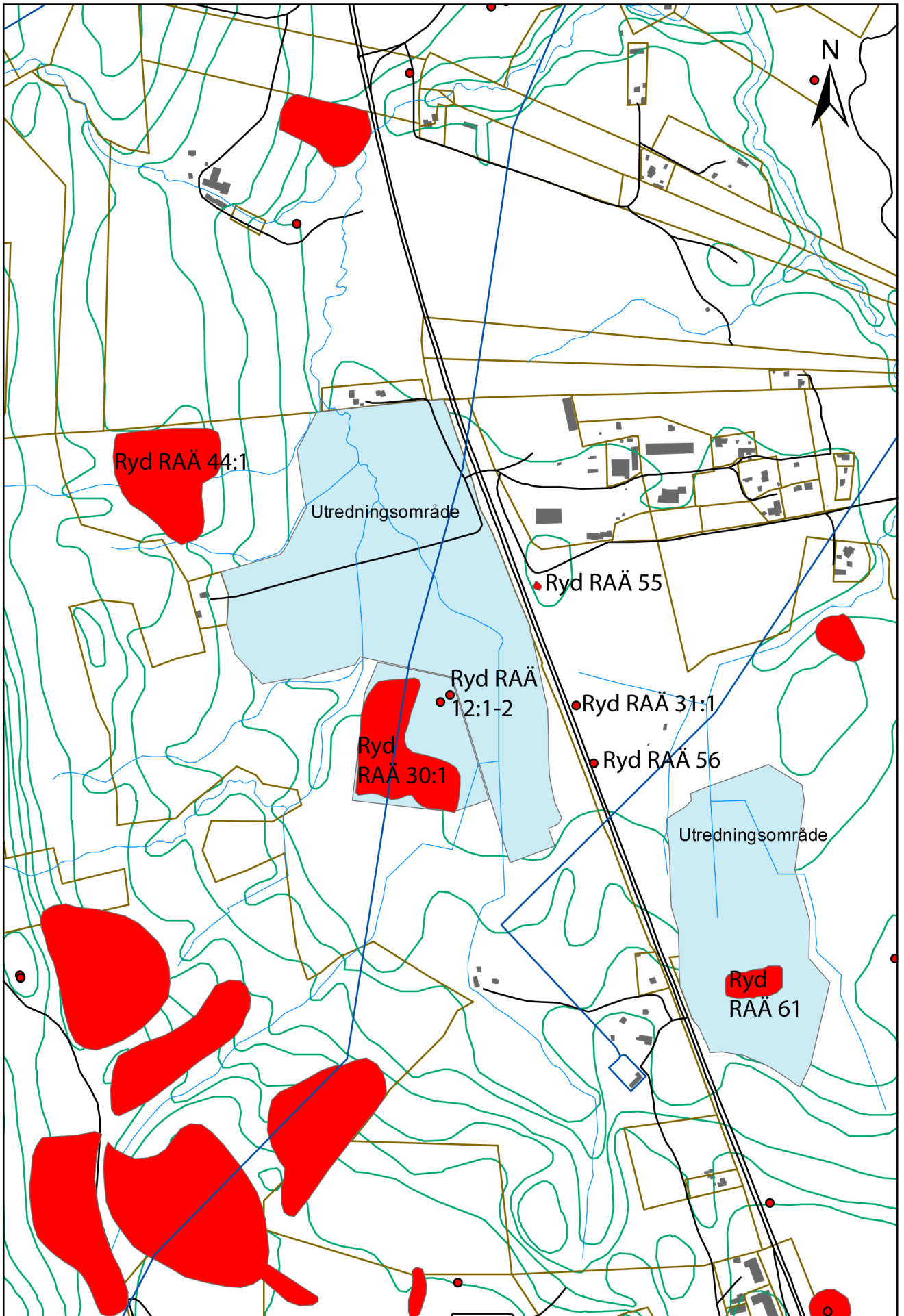
I schakten på bilagorna 2:3 och 2:4 påträffades inga lämningar. Här finns dock redan två fornlämningar, RAÄ Ryd 12:1-2 (bilaga 2:4). Enligt ekonomiska kartan har området RAÄ Ryd 30:1 brukats som åker så sent som 1959 och bör inte betraktas som fornlämning. Spåren efter odling gav heller inte ett ålderdomligt intryck.

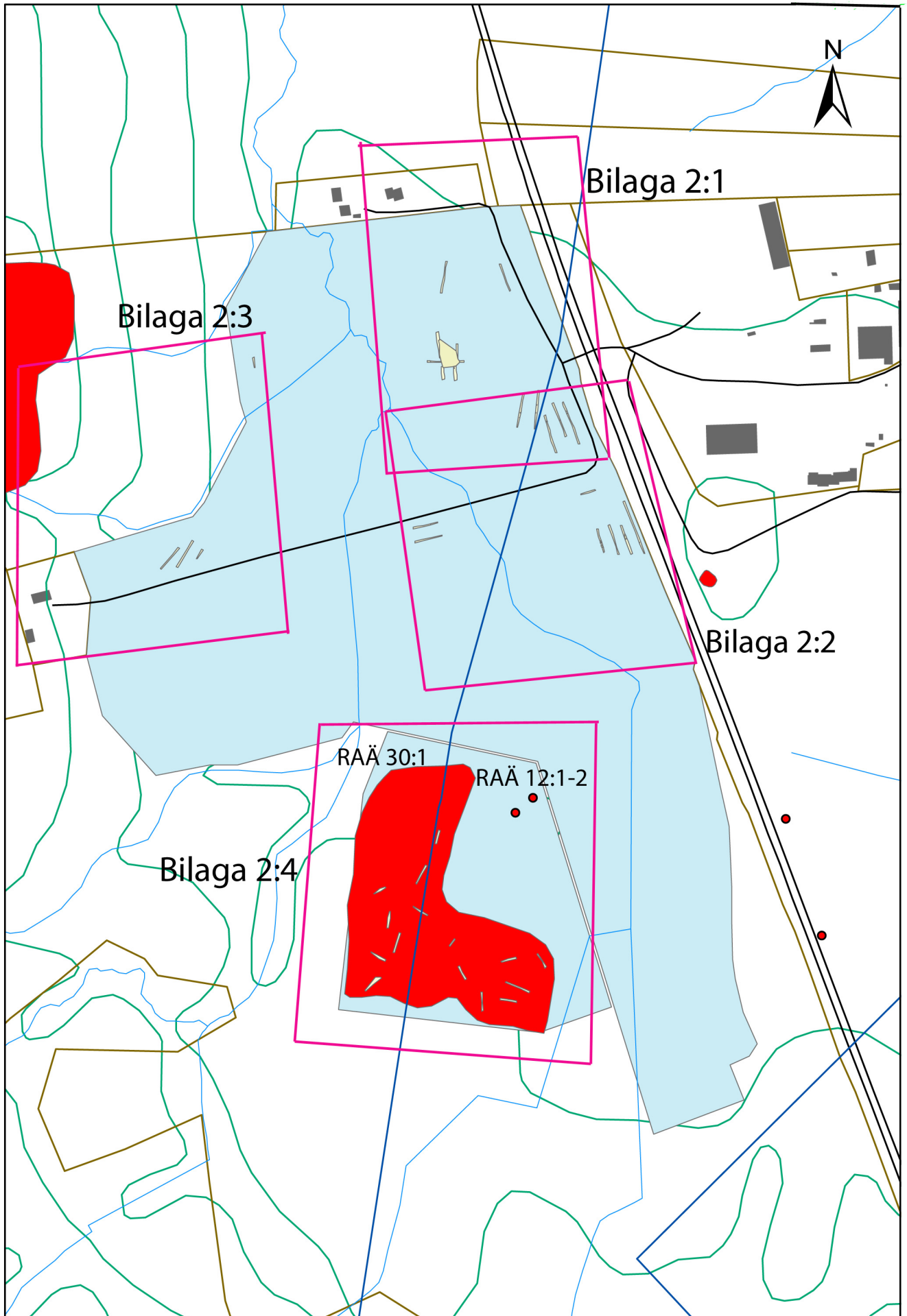
Västergötlands museum anser att arkeologiska förundersökningar behövs inför fortsatta planer inom området. På bilaga 5 finns en sammanfattning av utredningsresultatet.

Skara 23/4 2019

Catharina Henriksson

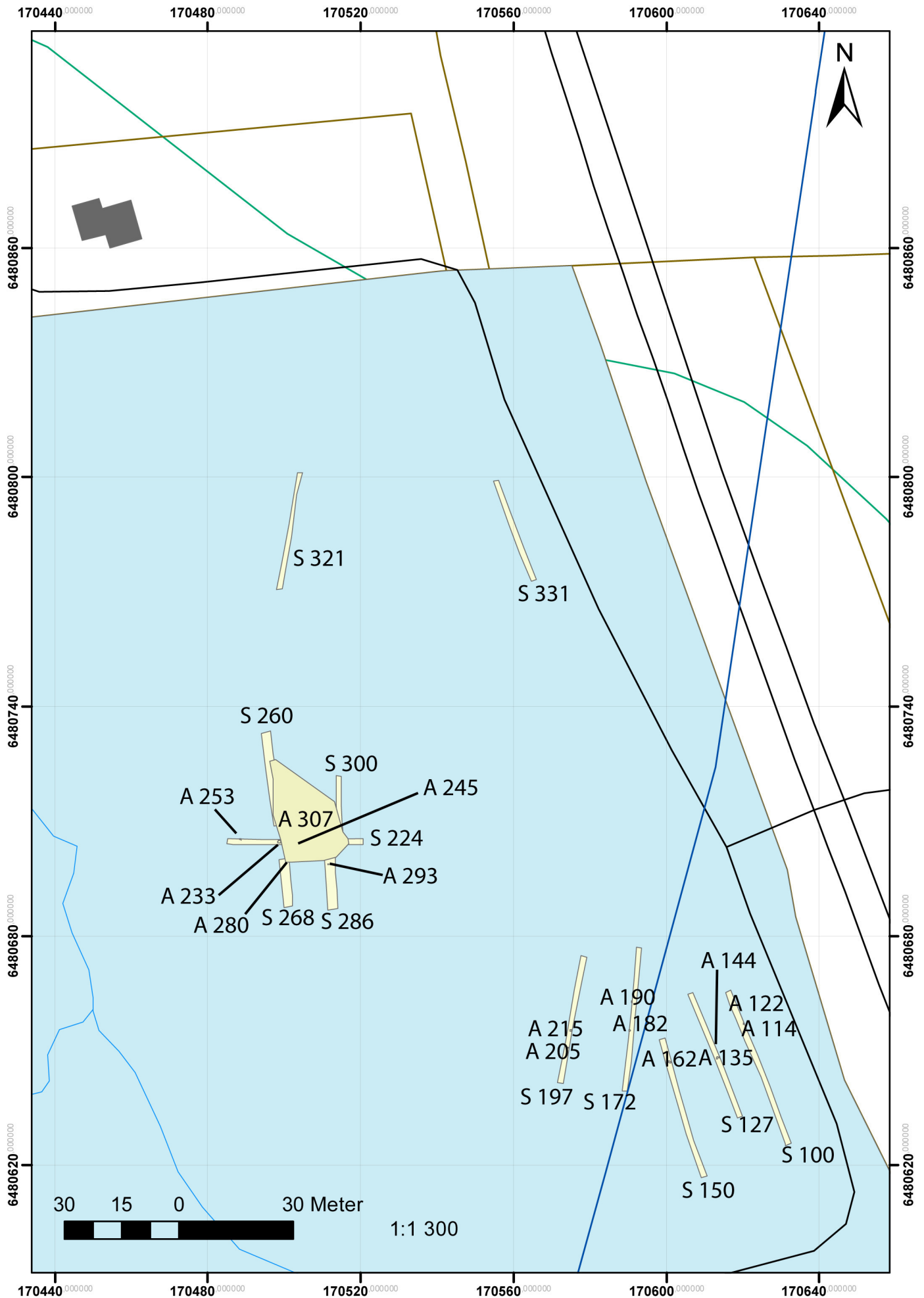
Bilagor: 1-2. Planer
3. Schaktbeskrivningar
4. Anläggningsbeskrivningar
5. Plan utredningsresultat

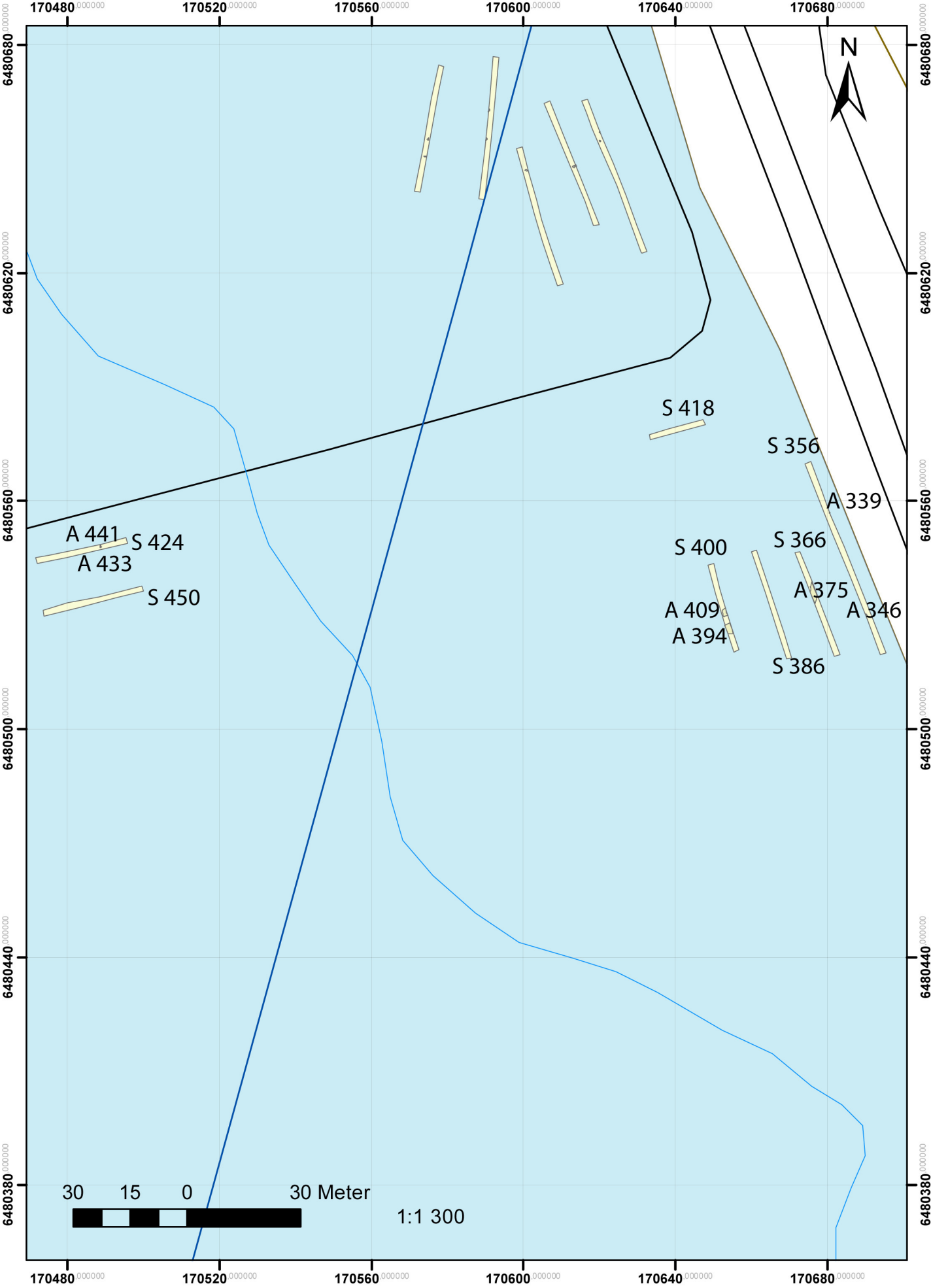
Schakt och anläggningar

Bilaga 2:1

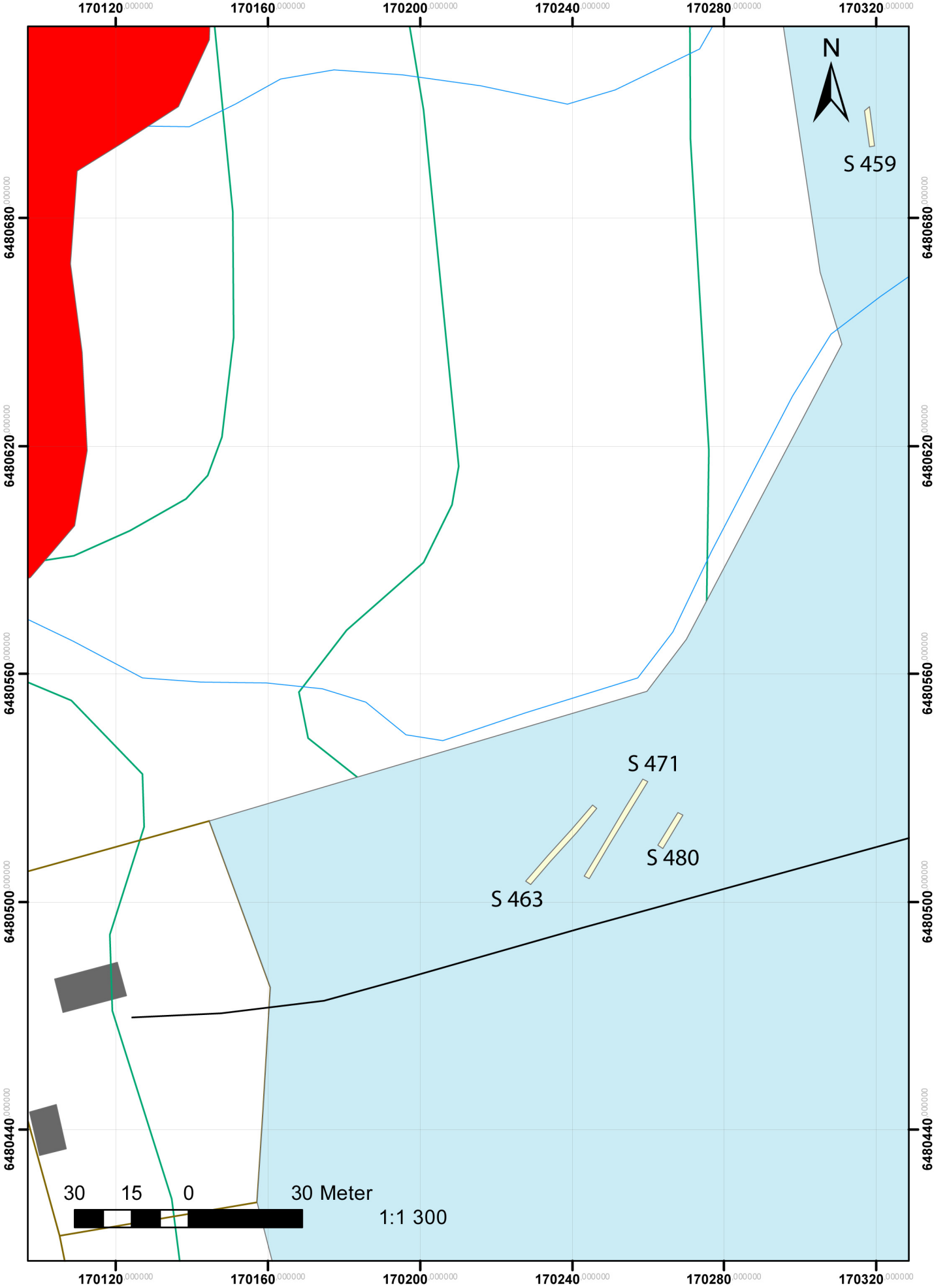

Schakt och anläggningar

Bilaga 2:2

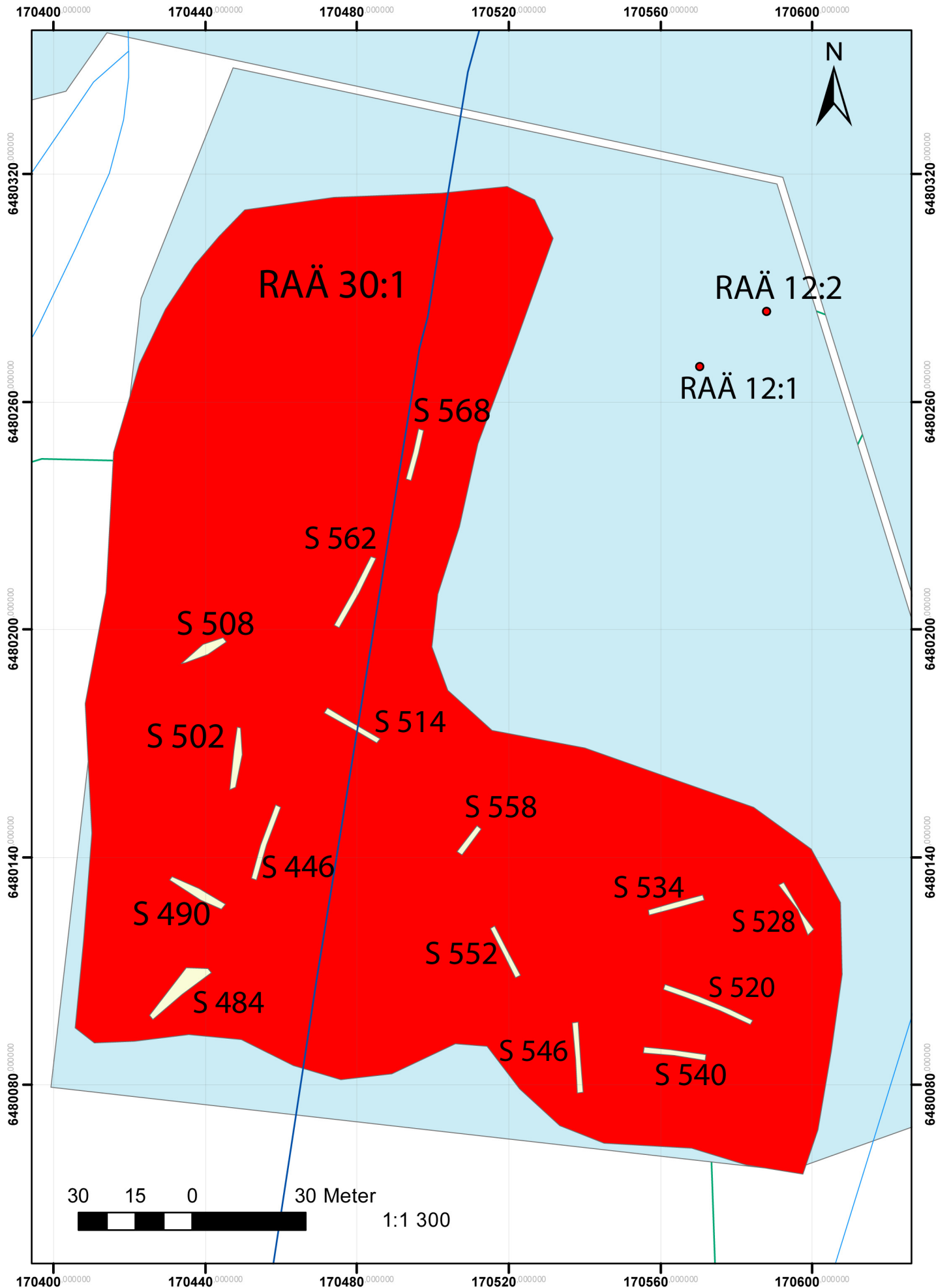

Schakt och anläggningar

Schakt och anläggningar

Bilaga 2:4

Schaktbeskrivningar

Bilaga 3

Schaktnr	Längd	Bredd	Djup	Beskrivning
100	44 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. A 114 och A 122 i schaktet.
127	35 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. A 135 och A 144 i schaktet.
150	38 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. A 162 i schaktet.
172	38 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning, fläckvis grusigt. A 182 och A 190 i schaktet.
197	34 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. A 205 och A 215 i schaktet.
224	39 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. Förekomst av tegel. A 233, A 245 och A 253 i schaktet. Del av A 307 schaktet.
260	25 m	2,8 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st. Del av A 307 schaktet.
268	13 m	2,8 m	0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. A 280 i schaktet. Del av A 307 schaktet.
286	14 m	2,8 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st. A 293 i schaktet. Del av A 307 schaktet.
300	15 m	1,6 m	0,3-0,35 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår, enstaka sten 0,05-0,15 m st samt inslag av järnutfällning. Del av A 307 schaktet.
321	31 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår samt inslag av järnutfällning.
331	28 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår samt inslag av järnutfällning. I N delen av schaktet påträffades ett stag och möjligen diffusa spår efter stolpe.

356	55 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt kolprickar. A 339 i schaktet.
366	29 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun sand med humusfläckar och plogspår samt inslag av kolprickar. A 375 i schaktet.
386	30 m	1,6 m	0,3-0,35 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt kolprickar. I schaktets mitt tegel i brunrå humös sand.
400	24 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt kolprickar. A 394 och A 409 i schaktet.
418	15 m	1,6 m	0,3-0,35 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår.
424	25 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår. A 441 och A 433 i schaktet. Fynd av slagg (F 449), ej tillvarataget.
450	27 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt järnutfällning.
459	12 m	1,6 m	0,25-0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt rikligt med järnutfällning.
463	27 m	1,6 m	0,35-0,4 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt järnutfällning. Stenar 0,3-0,5 m st i schaktets NÖ del.
471	29 m	1,6 m	0,3-0,35 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt järnutfällning.
480	10 m	1,6 m	0,3 m	Matjordslager av brun sandig humus. Botten av gulbrun något siltig sand med humusfläckar och plogspår samt järnutfällning.
484	19 m	1,6 m	0,15 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten morängrus med stenar 0,05-0,5 m st och gul sand med enstaka förekomst av skiffer.
490	17 m	1,6 m	0,15 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten morängrus med stenar 0,05-1,2 m st och gul sand med enstaka förekomst av skiffer.
496	19 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med järnutfällning.
502	17 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med järnutfällning.
508	12 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med järnutfällning och stenar 0,05-0,4 m st..
514	19 m	1,6 m	0,3-0,4 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med järnutfällning.
520	25 m	1,6 m	0,15-0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med stenar 0,05-0,5 m st.
528	15 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med enstaka sten 0,05-0,5 m st.
534	15 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten

				gulbrun sand med stenar 0,05-1 m st. Markfast block i Ö.
540	17 m	1,6 m	0,15-0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med stenar 0,05-0,5 m st.
546	18 m	1,6 m	0,2-0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med stenar 0,05-0,3 m st och järnutfällning.
552	15 m	1,6 m	0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand.
558	10 m	1,6 m	0,25 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand.
562	21 m	1,6 m	0,1-0,15 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med järnutfällning.
568	14 m	1,6 m	0,2 m	Matjordslager av brun sandig humus/skogsförna. Botten gul sand med stenar 0,8-1 m st i S delen.

Anläggningsbeskrivningar

Bilaga 4

Anlnr	Typ	Storlek	Beskrivning
114	Stolphål	0,35 x 0,3 m	Brunsvart sotig humös sand enstaka kolprickar. Grävd i profil för att klargöra status, djup; 0,3 m.
122	Stolphål	0,3 x 0,35 m	Brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar. Fläckig med gulbrun sand. Grävd i för att klargöra status, djup; 0,15 m. Fortsätter in under schaktkant i Ö.
135	Härd	0,45 x 0,5 m	Rest av härd. I ytan brunsvart sotig humös sand med kol.
144	Härd	0,3 m x	Rest av härd. I ytan brunsvart sotig humös sand med kol. Fortsätter in under schaktkant i Ö.
162	Stolphål	0,3 m x 0,3 m	Brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar. Fläckig med gulbrun sand.
182	Härd	0,4 m x	Härdbotten. I ytan brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar. Fortsätter in under schaktkant i V.
190	Härd	0,5 m x	Härdbotten. I ytan brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar. Fortsätter in under schaktkant i V.
205	Härd	0,25 x 0,6 m	Härdbotten. I ytan brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar.
215	Härd	0,3 x 0,5 m	Härdbotten. I ytan flammig brunsvart sotig humös sand med enstaka kolprickar.
233	Brandgropsgrav	0,8 x 0,8 m	I ytan svart sotig humös sand med små kolbitar med brända ben. Små rötter ner i anl.
245	Stolphål	0,25 x 0,25 m	Möjligt stolphål. Brun sandig fläckig humus.
253	Grop	0,2 x 0,45 m	Möjlig grop. Brun sandig fläckig humus. Fortsätter in under schaktkant i N.
280	Sotfläck	0,2 x 0,2 m	Svartbrun fläckig sandig humus med enstaka kolflis.
293	Stolphål	0,3 x 0,3 m	Sotig svartbrun humös sand med enstaka kolflis.
307	Gårdstomt	15 x 28 m	Rester efter torp som finns på karta från 1760. I matjordslagret och under finns sjok av brun humös sand med äldre tegel, bitvis dåligt bränd och ibland ofullständigt bränd lera. Ställvis kolrester och under ligger äldre anläggningar (A 233). I området ligger mycket tegel i ytan. Vissa är murtegel, cintrat, skorstenstegel. Dåligt bevarat. Storleken ungefärligt uppskattad.
339	Stolphål	0,25 x 0,25 m	Brunsvart sotig humös sand med enstaka kolbitar.
346	Stolphål	0,35 x 0,25 m	Brunsvart sotig humös sand med enstaka kolbitar. Tydlig mot botten.
375	Lager	5 m x	Sotig humös sand med kolfläckar. Keramikskärva och glasbit påträffade, troligen 1700-1800-tal. Möjligen rester efter torplämning. Fortsätter under schaktkanterna.

394	Lager	3 m x	Stenar 0,1-0,4 m st i brungrå humös sand med enstaka kolbitar. Möjligen rester efter torp, likt A 375. Fortsätter under schaktkanterna.
409	Lager	2 m x	Flammig sotig gulbrun sand med gråinslag med enstaka bränt ben, troligen djurben, någon enstaka kolbit, otydlig begränsning. Troligen bebyggelse lämning. Fortsätter under schaktkanterna.
433	Stolphål	0,3 x 0,25 m	I ytan mörkt brun något humös silt med någon liten kolbit.
441	Stolphål	0,35 x 0,35 m	I ytan mörkt brun något humös silt med någon liten kolbit.

